



Innehållsförteckning

Teknisk rapport – Kulturvanor i SOM-undersökningarna 2001–2019.....	2
Population & urval.....	2
Datainsamling	2
Fältarbetet	3
Inflöde	3
Svarsfrekvens och bortfall.....	3
Representativitet.....	5
Variabelbeskrivning	6
Oberoende variabler	6
Kön.....	6
Ålder	7
Utbildning.....	7
Hushållsinkomst	7
Medborgarskap	8
Beroende variabler.....	9
Metod och tolkning av resultat	11
Metodologiska överväganden.....	11
Tolkning av resultaten	11



Teknisk rapport – Kulturvanor i SOM-undersökningarna 2001–2019

Följande text innehåller en kort sammanfattning av SOM-undersökningarna metod under perioden 2001–2019, för mer utförliga förklaringar och analyser se respektive års metodrapport:

<https://www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna/metod-0>

Population & urval

SOM-undersökningarna strävar efter att i så hög utsträckning som möjligt vara representativa för de populationer som studeras. Under undersökningarnas långa historia har målpopulationen för studien varierat något, men är överlag likvärdiga. Populationen för de nationella SOM-undersökningarna 2001–2019 var (15–) 16–85-åringar boende i hela Sverige. Det är denna population som undersökningen gör anspråk på att uttala sig om.

Den nationella SOM-undersökningen använder sig av ett obundet slumpmässigt urval, vilket är ett pålitligt och vetenskapligt beprövat sätt för att kunna göra statistiska inferenser till en population på basis av en urvalsundersökning. Urvalsramarna utgjordes av Skatteverkets folkbokföringsregister (RTB) och innefattade därigenom alla svenska och utländska medborgare hade sin primära adress i Sverige. Folkbokföringsregistret uppdateras kontinuerligt vilket innebär att täckningsfelet – det vill säga skillnaden mellan registret som urvalet är baserat på (rampopulationen) och populationen som undersöks (målpopulationen) – blir minimalt, främst avseende födselar, dödsfall, invandring samt utvandring.

Datainsamling

SOM-undersökningarna genomförs huvudsakligen med postalt utskickade frågeformulär, sedan 2012 finns dock en möjlighet för respondenter att besvara enkäten på webben, ett alternativ som konstant har ökat i användning och popularitet bland de svarande (Tabell 1).

Tabell 1 Andel webbsvar för de nationella SOM-undersökningarna 2012–2019 (antal, procent)

Undersökning och år	Antal webbsvar	Andel av svarande
Nationella SOM-undersökningen 2012	278	4,5
Nationella SOM-undersökningen 2013	634	7,5
Nationella SOM-undersökningen 2014	372	5,4
Nationella SOM-undersökningen 2015	496	6,0
Nationella SOM-undersökningen 2016	690	7,0
Nationella SOM-undersökningen 2017	1 281	11,8
Nationella SOM-undersökningen 2018	1 791	16,6
Nationella SOM-undersökningen 2019	1 665	16,5

Under den period som webbsvar varit ett alternativ i SOM-undersökningarna har svarsmonstret i olika grupper visat sig stabilt. Det finns en tydlig åldersfördelning mellan andel papperssvar och webbsvar, där de yngre i högre utsträckning svarar på webb och de äldre i högre utsträckning svarar på papper.



Fältarbetet

Det fältarbete som genomförs för att samla in svaren i SOM-undersökningarna har under hela perioden sett ut på ett liknande sätt. Ett inledande aviseringskort som informerade respondenterna om att de blivit slumpmässigt utvalda att delta i årets undersökning följts av själva enkäten, med ett följebrev, ett frankerat svarskuvert och en informationsbroschyr om SOM-institutets verksamhet. Sedan 2012 har möjligheten att svara på webb lett till vissa skillnader, så som ett medföljande inlogg för att kunna svara online. Ett antal påminnelser följer sedan den första enkäten, även dessa har varierat under perioden 2001–2019, men har främst bestått av ett antal ytterligare utskick av enkäten, under vissa år telefonpåminnelser och även SMS med inloggningsuppgifter till webben. Fältperioden brukar ligga runt 100 dagar.

Inflöde

Den nationella SOM-undersökningen har under flera år uppvisat samma inflödesmönster. De första dagarna har höga toppar och djupa dalar som är resultatet av det stora inflödet under vardagar och avsaknaden av inflöde under helgdagar. Inflödet av ifyllda enkäter under fältperioden kommer i vågor, tydligt i fas med utskick, helger och påminnelseåtgärder. De flesta respondenter som väljer att svara på en SOM-undersökning gör det redan under de första veckorna. Vid fältdag 30 var bruttosvarsfrekvensen för 2019-års nationella SOM-undersökning 35 procent och 86 procent av de slutgiltiga svaren kom in före första november.

Anledningen till den långa fältperioden är att det i viss mån kan stävja den överrepresentation SOM-undersökningarna har av äldre svarspersoner. En längre fältperiod har också viss effekt på frågor som intresse för politik och morgontidningsläsning. Efter 30 dagar ligger bruttosvarsfrekvensen på nästan 35 procent men genom att låta undersökningen vara i fält i ytterligare 60 dagar uppnår SOM-undersökningarna en bättre slutgiltig åldersmässig representativitet och en något lägre skattning av faktorer som politiskt intresse och regelbunden morgontidningsläsning, vilka ofta används som referensvariabler.

Svarsfrekvens och bortfall

Från bruttourvalet räknar ett så kallat naturligt bortfall bort. Naturligt bortfall kallas den grupp av urvalet som inte *kan* delta i undersökningen på grund av att de är fysiskt eller mentalt oförmögna, avlidna, emigrerade eller har språksvårigheter som förhindrar dem från att fylla i enkäten. I undersökningen 2019 var den gruppen 2,6 procent av urvalet, en siffra som har varit relativt konstant under många år. Dessa personer avförs från bruttourvalet och inkluderas därmed inte i basen för beräkningarna av nettosvarsfrekvensen för SOM-undersökningarna.

Det naturliga bortfallet utgörs till största del av "adress okänd/flyttat" följt av "fysiskt/mentalt oförmögen att svara". En mindre grupp utgörs de som bor utomlands eller är bortresta under längre tid och därför inte är bosatta på den adress de är skrivna på i Sverige samt personer som registrerats som avlidna under fältperioden. Den minsta gruppen naturligt bortfall utgörs av "ej svensktalande/språksvårigheter".



Tabell 2 Kategorier av naturligt bortfall i den nationella SOM-undersökningen 2019 (procent)

Anledning	Procent
Fysiskt/mentalt oförmögen att svara	12
Adress okänd/flyttat	69
Bor utomlands/bortrest på längre tid	6
Ej svensktalande/språksvårigheter	4
Avliden	8
Summa procent	100
Antal personer	550

Det kvarvarande nettourvalet ligger till grund för redovisningar av undersökningarnas svarsfrekvens. Nettosvarsfrekvensen för de nationella SOM-undersökningen 2001–2019 varierade mellan 49 och 67 procent. Det har varit en tydlig trend i opinionsundersökningar i hela världen att svarsfrekvenserna fallit rejält under 2000-talet. Detta fenomen väcker förstås frågor kring representativitet och tolkning av olika gruppers förändrade vanor, något som rapporten återkommer till senare. Mot bakgrund av att undersökningen definierar bort personer som är fysiskt och mentalt oförmögna att svara på enkäten och personer som själva eller via ombud meddelat att de inte kan svenska tillräckligt bra för att besvara enkäten, finns det anledning att betona att undersökningens resultat i första hand speglar en frisk, svensktalande befolkning.

Historiskt har dock SOM-undersökningarna uppvisat en mycket hög andel svarande för den här typen av längre enkäter, inte minst i jämförelse med övriga liknande undersökningar nationellt och internationellt. Svarsfrekvensen har, precis som i många andra undersökningsserier, sjunkit i jämn takt med en knapp procentenhet per år sedan början på 1990-talet till följd av lägre kontaktgrad och fler svarsvägrare. I och med att SOM-undersökningarna sedan 2017 erbjuder incitament i form av trisslott uppvisades dock en tillfälligt stigande svarsfrekvens år 2017–2018.

Av tabell 3 framgår hur svarsbenägenheten i de nationella SOM-undersökningarna varierar med könstillhörighet och ålder över tid. Ett antal fenomen syns tydligt i tabellen, som har återkommit i SOM-undersökningarna under hela perioden sedan 2001. Kvinnor svarar generellt sett i högre utsträckning än män och denna könsskillnad är relativt konstant över tid då den genomsnittliga skillnaden i svarsfrekvens sedan millennieskiftet är 5 procentenheter. Representativiteten i olika åldersgrupper medför en stor utmaning. De äldre åldersgrupperna svarar i lika stor omfattning nu som de gjorde i början av 2000-talet medan de yngre åldersgruppernas svarsfrekvens är sluttande. Införandet av incitament från och med 2017 års undersökningar var ett försök att hantera denna problematik, då trisslotter visat sig vara en mer effektiv belöning i de yngre åldersgrupperna än i de äldre.



Tabell 3 Nettosvarsfrekvens i olika grupper i de nationella SOM-undersökningarna, 2001–2019 (procent)

	2001	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Samtliga	60	65	65	60	58	59	60	57	57	52	54	51	51	55	53	49
Kvinnor	61	69	67	64	62	61	64	60	58	54	56	54	53	58	55	51
Män	59	62	63	57	55	56	57	54	55	49	51	49	48	52	51	47
15–19 år	57	61	55	49	46											
16–19 år						48	50	46	42	39	38	37	36	46	43	40
20–24 år	44	61	55	43	41	43	42	36	38	32	31	29	31	35	36	33
25–29 år	53	60	57	50	44	44	42	41	42	36	37	35	34	39	37	32
30–39 år	55	57	59	54	51	50	48	47	43	41	43	40	39	46	45	39
40–49 år	59	64	61	59	54	55	58	54	53	49	49	47	47	52	48	42
50–59 år	69	69	69	67	65	66	67	63	63	57	59	56	54	57	54	52
60–69 år	70	76	78	73	75	74	76	74	74	69	71	69	68	69	67	65
70–79 år	67	71	79	71	76	73	81	77	77	72	76	74	75	78	74	72
80–85 år	54	66	65	67	65	70	76	73	70	63	65	71	67	70	72	65

Representativitet

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar systematiskt skiljer sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Om svarsbenägenheten i en grupp varierar påtagligt mellan åren kan det också förklara variationer i svarsmönster för enskilda frågor.

SOM-institutet har studerat vilka konsekvenser skevheterna i representativiteten har för undersökningens träffsäkerhet genom att vikta resultaten för kön, ålder och geografisk hemvist och jämföra utfallet i den viktade och oviktade gruppen. Resultaten visar att träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots de sjunkande svarsfrekvenserna. Frågor om nyhetskonsumtion påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget, en närmare undersökning av just kulturvanor har inte genomförts. De dalande svarsfrekvenserna har alltså en effekt på svarens träffsäkerhet i vissa typer av frågor där det existerar stora generationsskillnader, misstanke skulle kunna finnas om att vissa av de kulturvanor som undersöks drabbas av detta problem.

Bland svarande är andelen som är födda i Sverige kraftigt överrepresenterade jämfört med utrikesfödda. En liten andel faller bort från urvalet som naturligt bortfall, med bristande språkkunskaper som dominerande skäl, men de flesta förvinner som svarsvägran/ej anträffade. Utöver skillnaderna i svarbenägenhet i ålder är detta en av de största utmaningarna för SOM-undersökningarna och kring tolkningen av resultaten.

Tabell 4 Andel födda i Sverige och utrikesfödda bland svarande och i urvalet i den nationella SOM-undersökningen 2019 (procent)

	Född i Sverige	Född i annat land i Norden	Född i annat land i Europa	Född i land utanför Europa
Bruttourval	78%	3%	7%	13%
Svarande	86%	3%	5%	6%
Δ Urval och svar	+8%	0%	-2%	-7%



Variabelbeskrivning

Följande avsnitt innehåller en beskrivning av de variabler som har analyserats i rapporten om kulturvanor. Så väl de beroende variablerna (kulturvanorna) som de oberoende variabler som använts i analyserna beskrivs här i detalj. För ett antal av variablerna finns även en kortare skriftlig diskussion kring potentiella problem och diskussionspunkter som läsaren bör ha i åtanke, på grund av så väl problem med svarsfrekvens och representativitet, som allmänna samhällsförändringar.

Oberoende variabler

Analyserna innefattar ett antal oberoende variabler av demografisk och socioekonomisk natur, som ofta är kopplade till just kulturvanor och utövandet av dessa. Tabell 5 innehåller en sammanfattning av dessa variabler och ett antal mått kring dem, för att ge en överblick. För ett antal av variablerna följer sedan en utförligare diskussion.

Tabell 5 **Oberoende variabler**

Variabel	År tillgänglig	Antal observationer	Medelvärde	Standardavvikelse	Antal kategorier
Kön	2001–2019	112 112	1,477	0,499	2
Ålder	2001–2019	111 858	2,667	1,045	4
Utbildning	2001–2019	109 256	2,186	0,731	3
Hushållsinkomst	2001–2019	102 279	2,071	0,770	3
Barn i hemmet	2001–2019	46 303	1,197	0,397	2
Boende (Stad/land)	2001–2019	109 527	2,663	0,925	4
Medborgarskap	2001–2019	110 073	1,069	0,253	2

Kön

Likt redogjort för tidigare håller SOM-undersökningarna över lag god nivå kring representativiteten i olika demografiska frågor. Könsfördelningen bland de svarande har dock under många år uppvisat en tydlig övervikt bland kvinnor. De specifika faktorerna som gör att män svarare i mindre utsträckning är svåra att fastställa helt, av intresse för tolkningen av analyserna kopplade till denna rapport är dock främst de små variationerna över tid. Det högre svarande bland kvinnor har varit relativt oförändrat under perioden från 2001, med könsskillnader i svarsgruppen som varierat mellan två och sex procentenheter (Tabell 6). Sett till den undersökta perioden har därmed könsskillnaderna inte ökat kontinuerligt under perioden, vilket hade kunnat påverka tolkningen av resultaten.

Tabell 6 **Andel män och kvinnor av de svarande**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kvinna	51	53	52	51	52	52	52	53	53	53	53	52	52	54	53	52	53	51	52
Man	49	47	48	49	48	48	48	47	47	47	47	48	48	46	47	48	47	49	48



Alder

Skillnader i svarsfrekvenser bland olika åldersgrupper är en fråga som bör beaktas, inte minst i tolkningen och analysen av kulturvanor. Likt tabell 3 visar var skillnaden i svarsfrekvens mellan unga och äldre cirka tio procentenheter i början av 2000-talet. Under 2019 hade denna skillnad i stället rört sig upp emot 20–30 procentenheter. Inte minst när det gäller vanor som sedan tidigare har tydliga åldersskillnader i besöks- och utövandebenenheten bör en viss försiktighet iaktas i tolkningen av resultat som visar förändringar. En ökning av benägenheten för unga att göra en viss kulturvana skulle till viss del (dock inte nödvändigtvis) bero på de unga som fortsatt svarar på enkätundersökningar skiljer sig signifikant från de som inte gör det sett till faktorer så som utbildningsnivå, inkomst och socioekonomisk bakgrund över lag.

Utbildning

Som oberoende variabel finns det ett antal aspekter att beakta när det kommer till frågan om utbildning. Över lag har frågan varit stabil, på så sätt att de kategorier som ligger till grund för den tredelade utbildningsnivån har varit fasta under hela perioden från 2001. Som låg utbildning räknas studier upp till grundskola, som medel utbildning allt över grundskola men under högskola/universitet och som hög utbildning studier/examen från högskola/universitet. Problematiskt kan dock vara den svarsfördelning som synliggörs i tabell 7. Andelen lågutbildade i svarsgruppen (och i samhället i stort) har sjunkit från 28% av de svarande till 14% av de svarande, medan andelen högutbildade har ökat från 29% till 43% av de svarande. Om än inte problematiskt i sig för analysernas genomförande, så bör det uppmärksammas vid det fall utbildning spelar en större/mindre roll kring utövandet av en viss kulturvana. Det kan vara så att det inte är utbildning i sig som har fått förändrad påverkan, utan snarare att grupperna låg-, medel- och högutbildade är systematiskt annorlunda 2019 jämfört med 2001.

Utbildningskategorier

Låg (max grundskola eller motsvarande)

Medel (allt över grundskola men ej högskola/universitet)

Hög (studier/examen från högskola/universitet)

Tabell 7 Utbildningsnivå bland de svarande

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Låg	28	26	27	27	26	24	24	23	22	22	20	20	18	17	16	16	16	15	14
Medel	43	44	44	44	44	44	44	44	44	43	44	44	43	42	41	42	43	43	43
Hög	29	30	29	29	30	32	32	33	34	34	37	36	39	40	42	42	42	42	43

Hushållsinkomst

Vissa skillnader finns kring frågan om hushållsinkomst över tid. Likt de olika kategoriska beskrivningarna nedan redogör för så har nivåerna som används för de olika kategorierna förändras aningen mellan olika undersökningsår. Sett över hela perioden från 2001 har låginkomsttagare ökat från "Max 200 000" till "Max 300 000", medan kategorin höginkomsttagare har skiftat från "501 000 – Mer än 700 000" till "601 000 – Mer än 1 100 000". Detta speglar så väl inflationsnivåer i samhället som ett allmänt ökande välstånd med högre löner. Tabell 8 redogör dock för att andelarna har varit relativt stabila, med ett visst skifte från andelen medelinkomsttagare till andelen höginkomsttagare.



Inkomstkategorier 2001–2006

Låg (Max 200 000)

Medel (201 000 – 500 000)

Hög (501 000 – Mer än 700 000)

Inkomstkategorier 2007

Låg (Max 300 000)

Medel (301 000 – 600 000)

Hög (601 000 – Mer än 700 000)

Inkomstkategorier 2008–2010

Låg (Max 300 000)

Medel (301 000 – 600 000)

Hög (601 000 – Mer än 800 000)

Inkomstkategorier 2011–2019

Låg (Max 300 000)

Medel (301 000 – 600 000)

Hög (601 000 – Mer än 1 100 000)

Tabell 8 Inkomstnivå bland de svarande

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Låg	26	24	22	20	20	19	35	35	32	31	31	30	28	28	27	26	24	24	24
Medel	41	56	54	57	55	52	45	44	43	42	39	39	37	37	36	35	36	34	33
Hög	33	20	23	23	25	30	20	21	24	27	30	31	34	35	37	39	40	42	43

Medborgarskap

Även frågan om medborgarskap, som här representerar huruvida man enbart har svenskt medlemskap eller har utländskt medborgarskap, har vissa begränsningar. Delvis har denna grupp ökat markant i storlek i det svenska samhället och delvis har SOM-undersökningarna en underrepresentation av denna grupp bland de svarande. Sammansättningen på gruppen, och inte enbart storleken, har även förändrats i samhället under de senaste 20 åren, sett till utbildningsnivå och övriga demografiska faktorer. Vid tolkning av resultat om denna grupp bör detta tas i beaktande. Möjligheten finns att det är främst de högutbildade bland de med utländskt medborgarskap som svarar. Detta kan visserligen ha varit fallet även under 2001, men då gruppen har blivit så pass mycket större och förändrats i sammansättningen kan en större skevhet finnas bland de svarande med utländskt medborgarskap under 2019 jämfört med under 2001. Det vill säga, den grupp som svarar nu är potentiellt ännu mindre representativ nu jämfört med tidigare.

Bland de demografiska grupper som kontrolleras för i analyserna för denna rapport är det därmed främst kring medborgarskap/ursprung som störst försiktighet bör iakttas kring gällande tolkningen av resultat.

Tabell 9 Andel med svenskt och utländskt medborgarskap bland de svarande

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sv medb.	96	97	95	95	94	94	94	94	94	94	94	94	93	93	92	92	92	92	92
Utl medb.	4	3	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	7	7	8	8	8	8	8



Beroende variabler

Vid tolkning av analyserna blir det i fall likt detta av stor vikt att notera vilka år frågan har ställts. Likt tabell 10 visar på så finns det stor variation i vilka år som de olika frågorna har förekommit i SOM-institutets undersökningar. Rapporten riktar visserligen främst in sig på perioden "2001–2019", enbart tre av de inkluderade frågorna har dock ställts under samtliga år denna period. Notera att frågorna även ställdes 2020 och 2021, den stora påverkan som coronapandemin hade på utövandet av kulturvanor ledde dock till att dessa år exkluderades ur analyserna. Vid inkludering av åren under corona hade analyserna annars riskerat att bli alldeles för skeva och möjligheten att utläsa samlade effekter under hela tidsperioden hade blivit svår.

I den form frågorna ställs i SOM-undersökningarna finns sju svarsalternativ, med frågan "Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort följande?". Svarsalternativen är "Ingen gång", "Någon gång under de senaste 12 månaderna", "Någon gång i halvåret", "Någon gång i kvartalet", "Någon gång i månaden", "Någon gång i veckan" samt "Flera gånger i veckan". Regressionsanalyser på dylika frågor kan leda till svårtolkade resultat, bland annat då kategorierna inte är ekvidistanta. I och med detta, samt syftet att se vilka grupper som utövat en viss kulturvana har frågorna istället kodas om till att vara binära (0 eller 1), det vill säga huruvida en individ har utfört kulturvana någon gång under de senaste 12 månaderna. Specifikationstest har dock genomförts för att testa huruvida resultaten skiftar kraftigt vid alternativa kodningar. Vissa sådana skillnader går att notera, men som övergripande resultat förändras inte koefficienternas riktning eller signifikans.

Tabell 10 Beroende variabler, senaste 12 månaderna...

Variabel	År tillgänglig	Antal observationer	Medelvärde	Standardavvikelse
Besökt bibliotek	2001–2019	53,185	0,558	0,497
Gått på bio	2001–2019	74,876	0,654	0,476
Gått på teater	2001–2019	68,023	0,415	0,493
Gått på rock-/popkonsert	2001–2015, 2017–2019	50,092	0,324	0,468
Gått på balett, dansföreställning	2007–2011, 2014–2015, 2017–2019	21,237	0,113	0,317
Gått på klassisk konsert, opera	2007–2015, 2017–2019	36,760	0,174	0,379
Gått på museum	2007–2013, 2015, 2017–2019	24,311	0,505	0,500
Gått på konstutställning	2007–2015, 2017–2019	24,323	0,397	0,489
Tecknat, målat	2008–2015, 2017–2019	39,643	0,304	0,460
Skrivit dagbok/poesi	2008–2015, 2017–2019	39,606	0,222	0,416
Sysslat med handarbete/hantverk	2007–2015, 2017–2019	35,455	0,488	0,500
Deltagit i studiecirkel/kursverksamhet	2007–2019	46,233	0,266	0,442
Fotograferat/filmat	2007–2019	24,072	0,718	0,450
Läst bok	2001–2019	102 058	0,846	0,361



Tabell 11 Andel som gjort de olika kulturvanorna senaste 12 månaderna

	Besökt bibliotek	Gått på bio	Gått på teater	Gått på rock-/popkonsert	Gått på balett, dansföreställning	Gått på klassisk konsert, opera	Gått på museum	Gått på konstupställning	Tecknat, målat	Skrivit dagbok/poesi	Sysslat med handarbete/hantverk	Deltagit i studiecirkel/kursverksamhet	Fotograferat/filmat	Läst bok
2001	71	61	40	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88
2002	60	67	44	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86
2003	62	65	43	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84
2004	62	64	40	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85
2005	60	63	43	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86
2006	57	67	45	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86
2007	53	64	44	28	11	16	45	38	-	-	45	23	-	86
2008	55	66	43	32	12	15	47	39	30	24	51	25	74	85
2009	57	66	41	31	11	16	47	39	31	24	52	25	77	85
2010	54	64	41	31	11	16	47	38	28	22	47	24	73	82
2011	50	65	40	31	10	17	48	38	29	23	47	24	72	83
2012	51	64	41	34	-	18	48	39	33	22	55	27	75	83
2013	51	66	41	35	-	19	49	43	30	22	49	28	79	84
2014	55	66	43	34	14	18	-	44	29	22	50	30	71	86
2015	58	67	41	34	13	18	59	40	32	21	49	30	72	86
2016	55	73	45	-	-	-	-	-	-	-	48	33	-	85
2017	54	69	39	36	11	19	56	41	32	21	48	21	65	83
2018	54	67	39	37	10	19	54	40	28	19	47	19	62	83
2019	55	68	38	36	10	18	55	40	31	20	47	21	63	84



Metod och tolkning av resultat

Följande avsnitt innehåller en beskrivning av de metodologiska val och överväganden som gjordes vid analyserna av kulturvanorna och olika grupper utförande av dem över tid.

Metodologiska överväganden

De analyser som ligger till grund för rapporten om kulturvanor 2001–2019 består av en stor mängd linjära regressioner i en så kallad meta-analys med aggregerade data. I varje regressionsmodell kontrolleras för kön, ålder, utbildning, hushållsinkomst, huruvida det finns barn i hushållet samt svenskt/utländskt medborgarskap. Meta-analys används för att kombinera resultat från flera enskilda studier, för att bland annat kunna få fram ett samlat estimat över (i det här fallet) en längre tidsperiod. Fördelen med denna typ av analys är att det möjliggör att se signifikansen för en viss bakgrundsvariabel över så väl ett enskilt år som hur styrkan på effekten har varierat över en längre tidsperiod. Som ett exempel möjliggör det att se effekten av kön på att t.ex. gå på bio, om denna effekt har blivit större över tidsperioden och huruvida den i så fall har blivit större enbart ett visst antal år eller har ökat stadigt under perioden. Inte minst då SOM-undersökningarna genomförs med samma typ av urval och samma typ av metod, med enbart små förändringar mellan åren, är meta-analys en passande metod.

Ett antal specifikationstester har även genomförts, för att säkerställa att resultaten från analyserna inte enbart beror på det specifika valet av metod. Utöver den tidigare beskrivna binära kodningen av kulturvanorna har analysen även genomförts på ett liknande sätt fast med tre och fyra kategorier på kulturvanorna, med enbart små skillnader i de övergripande resultaten. En invändning mot analyserna kan vara valet av OLS (linjär regression) istället för logistiska regressioner, som ofta används inom samhällsvetenskapen för binära variabler. En debatt finns om detta inom den metodologiska forskningen, men även här har specifikationstester genomförts med användning av logistisk regression istället för OLS. Även i dessa fall var skillnaderna i resultaten små. Sammantaget kan sägas att viss försiktighet alltid är av godo vid dylika statistiska analyser, men att det specifika valet av metod här i jämförelse med andra val, inte leder till vitt skilda resultat.

Tolkning av resultaten

Utöver de skriftliga analyser som presenteras i huvuddelen av den rapport som denna tekniska rapport syftar till så medföljer i ett appendix en stor mängd grafer. Dessa grafer redovisar de regressioner som genomförts, specifikationstester exkluderat. Tolkningen av graferna görs på följande sätt; I första kolumnen redovisas det år som varje enskilt resultat syftar till. Varje graf redovisar resultatet för en viss variabel t.ex. "Nej, har ej barn" och bör i det här fallet jämföras mot referenskategori "Ja, har barn". Effektstorleken är alltså relativt till denna referenskategori. För varje rad i grafen (varje år) går att se huruvida skillnaden mellan grupperna är större än noll eller inte. Notera här även konfidensintervallet, i det fall detta korsar noll bör skillnaderna mellan grupperna inte anses som signifikanta.

Den streckade linje som korsar effekten varje enskilt år representerar snittskillnaden när alla år har slagits samman till en metakoefficient. I det fall denna koefficient och dess konfidensintervall inte korsar noll är effekten att se som signifikant när samtliga år slagits ihop till en meta-analys. Ytterligare information som graferna ger är huruvida effekten har blivit starkare över tid. För att notera detta räcker ofta en visuell översyn, där det snabbt går att notera huruvida effekten rör sig åt samma håll kontinuerligt under perioden eller huruvida den är mer slumpmässigt fram- och tillbakagående.